

України від 07.07.2017 № 575

3. Дараган В.В., Недов Р.С. Організація і тактика виявлення та розслідування злочинів, пов'язаних з порушенням прав інтелектуальної власності з використанням мережі Інтернет. монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 164 с.

4. Погорецький М., Шеломенцев В. Пошукові ознаки об'єктів оперативного пошуку : поняття та сутність. Вісник Академії управління МВС. К., 2010. Вип. № 4. С. 114-122.

Сергійчук К.М.,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Копилов Е.В.,
викладач кафедри
оперативно-розшукової діяльності
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОКУРОРСЬКИЙ НАГЛЯД ЗА ДОТРИМАННЯМ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ ПРИ ПРОВЕДЕНІ НС(Р)Д

Кримінально-процесуальні норми, які формують інститут НС(Р)Д, є різновидом слідчих (розшукових) дій. Вони не підлягають розголошенню крім випадків, передбачених КПК України, а також якщо неможливо отримати відомості про кримінальне правопорушення та особу, яка його вчинила в інший спосіб. НС(Р)Д, як складова оновленого законодавства України, є наслідком застосування новітніх практик, отриманих у ході розслідування кримінальних правопорушень, а також при проведенні оперативно-розшукової діяльності, виявленні та фіксації доказів, вирішення інших завдань кримінального провадження правоохоронними органами інших держав. Застосування вказаних норм у практичну діяльність Національної поліції України (далі – НПУ) дає можливість органам досудового розслідування більш ефективно протидіяти злочинності та застосовувати новітні технології, використовувати їх результати як докази в кримінальному провадженні [1, ст. 35-36].

Як відомо, саме прокурор має найбільше повноважень серед суб'єктів, які ведуть процес щодо забезпечення прав людини при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НС(Р)Д), оскільки основною його функцією є нагляд за проведенням НС(Р)Д, що полягає у недопущенні порушення встановленої законодавством процесуальної форми, та відповідно до ст. 9 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) є запорукою законності їх проведення. На реалізацію цієї функції

прокурор наділений широким спектром повноважень [2, с. 307].

Так, відповідно до ч. 2 ст. 36 КПК України прокурор, здійснює нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва досудовим розслідуванням, де до повноважень скерованих на реалізацію саме нагляду в межах проведення НС(Р)Д слід виокремити: надання повного доступу до документів, матеріалів і інших відомостей досудового розслідування; доручення органу досудового розслідування (слідчому) провести досудове розслідування, а також провести у встановлений прокурором строк конкретне НС(Р)Д, надання вказівок щодо його проведення; доручення провести конкретне НС(Р)Д відповідним оперативним підрозділом; прийняття процесуальних рішень у випадках, встановлених КПК України; погодження або непогодження клопотань слідчого про проведення конкретного НС(Р)Д [3].

Предметом контролю прокурора на цих етапах проведення НС(Р)Д є: наявність законних підстав до проведення певної НС(Р)Д (юридична обґрунтованість НС(Р)Д); наявність фактичних підстав (фактична обґрунтованість НС(Р)Д); додержання процедури отримання дозволу на її проведення [4, с. 132].

У процесі проведення НС(Р)Д прокурор контролює, насамперед, додержання встановлених строків її проведення. У рішенні про проведення НС(Р)Д обов'язково зазначається строк її проведення (ч. 5 ст. 246 КПК України), і він може бути самостійно подовжений прокурором до вісімнадцяти місяців, якщо вона проводиться за його рішенням [5, с. 107]. Крім того, прокурор зобов'язаний не допускати безпідставного обмеження прав і свобод людини впродовж проведення НС(Р)Д [2].

Згідно ч. 3 ст. 246 КПК України прокурор уповноважений припинити чи зовсім заборонити проведення конкретного НС(Р)Д. О. Татаров вважає, що припинити НС(Р)Д можна в тому випадку, коли неможливо надалі здійснювати відповідні заходи (особа, щодо якої проводилося НС(Р)Д, виїхала за кордон; відсутня технічна можливість його проведення), завершилися строки проведення НС(Р)Д, прокурор прийняв рішення про припинення проведення НС(Р)Д, яке здійснювали з суттєвими процесуальними порушеннями [6, с. 73].

Ми підтримуємо думку такого науковця, як А. Коваль, про те, що прокурор є тим представником сторони обвинувачення під час кримінального провадження, який здійснює нагляд за процесуальним та тактичним порядком проведення НС(Р)Д задля забезпечення законності його проведення, захисту й охорони прав і свобод людини, відносно якої проводиться даний захід [2, с. 253].

Отже, з урахуванням викладеного, можливо зробити висновок, що під час реалізації функції нагляду за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство, прокурор паралельно здійснює контроль над забезпеченням означеними

органами (оперативними підрозділами) дотримання прав і свобод людини та громадянина при проведенні НС(Р)Д, що озброює останнього широкими процесуальними повноваженнями щодо провадження НС(Р)Д. Тому, як зауважує А. Коваль, «норми закону повинні бути сформульованими настільки чітко й однозначно, щоб унеможливити зловживання з боку будь-якого учасника кримінального процесу» [7, с. 93].

1. Копилов Е.В. Матеріали Всеукраїнської наук.- практи. конференції (м. Дніпро 22 грудня 2021р.) Дніпро: Дніпроп. Держ. ун-т внутр. Справ 2021 – с. 35-43.

2. Коваль А. А. Теоретико-правові та праксеологічні засади забезпечення прав людини при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій: дис. доктора юрид. наук: 12.00.09. Харків, 2020. 507 с. (дата звернення: 18.10.2022).

3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012. №4651-VI. Відомості Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 18.10.2022).

4. Денисенко М., Стрелюк Я. Окремі аспекти організації контролю за проведенням негласних слідчих (розшукових) дій. Національний юридический журнал: теория и практика. 2015. С. 130-135. (дата звернення: 18.10.2022).

5. Шерудило В. О. Процесуальний порядок проведення негласних слідчих (розшукових) дій, пов'язаних з втручанням у приватне спілкування: дис. канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ, 2018. 264 с. (дата звернення: 18.10.2022).

6. Татаров О. Ю. Окремі проблеми при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій. Вісник кримінального судочинства. 2016. № 3. С. 69-77. (дата звернення: 18.10.2022).

7. Коваль А. А. Забезпечення прав людини при провадженні негласних слідчих (розшукових) дій: монографія. Миколаїв: Чорноморський національний університет ім. Петра Могили. 2019. 264 с. (дата звернення: 18.10.2022).

Сивогривова Т.Л.,
аспірант

Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ЩОДО СТАНУ НАУКОВОЇ РОЗРОБЛЕНОСТІ ПРОБЛЕМ ВЗАЄМОДІЇ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ ТА ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ ПІД ЧАС ПРОТИДІЇ РОЗКРАДАННЮ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ В ПРОЦЕСІ ПРОВЕДЕННЯ БУДІВЕЛЬНИХ РОБІТ

Проблематика взаємодії органів досудового розслідування та оперативних підрозділів під час протидії розкраданню бюджетних коштів в процесі проведення будівельних робіт майже не знайшла свого відображення в наукових працях вчених. Окремі проблеми розглядалися вченими фрагментарно здебільшого в контексті протидії злочинам в бюджетній сфері